

Lá Thư Dharamsala: Lớp Pharchin – Bát Nhã 2010

Dharamsala, ngày 23 tháng 4, 2009 (*trích đoạn*)

Lần trước con không thể trả lời liền được nên nay con xin trả lời rõ ràng các vấn đề như sau...

Vấn đề visa của con thì như lần trước thầy Karma cũng đã nói là con có thể yên tâm ở lại đây học thêm một năm nữa và ở Foreigners Registration Office cũng đã nói con không cần đến đây đăng ký trong vòng một năm. Đến nay con cũng không nghe thầy Karma nhắc đến và cũng không nghe họ nói gì. Nếu có việc gì con sẽ báo tin sau.

Trong lớp học của con ban đầu có tất cả mười sáu người; vừa có tăng ni vừa có Phật tử. Người lớn tuổi, khoảng từ 40 tuổi đến 60 tuổi, có bốn người. Qua học kỳ một thì còn lại mười hai người. Nay cuối năm chỉ còn lại mười một người thôi. Đối với học viên ngoại quốc theo học Tạng ngữ ở lớp một, thì trong khoảng đầu năm học, lâu lâu các thầy có cho làm bài kiểm tra. Theo như các thầy nói là để nắm biết trình độ của học viên có hiểu bài hay không. Đối với lớp hai thì không có kiểm tra hay thi cử gì hết (Sur Cô DH và cô PĐ nói lại). Ban đầu, khoảng tháng 12 năm ngoái, thì thầy chủ nhiệm có nói là nếu ai học xong cần bằng cấp thì phải tham gia thi cử vào đầu tháng 3/2009. Và trong buổi họp trong lớp để thông báo về kết thúc năm học, thầy hỏi ai có nguyện vọng học tiếp năm hai thì giơ tay cho thầy biết, để thầy báo cáo với thầy hiệu trưởng. Nếu trên mười người thì sẽ chuẩn bị mở lớp năm hai. Tất cả mười một người đều có ý học tiếp năm hai (đến nay lại có thêm ba học viên đã học từ nơi khác đến và cũng sẽ học cùng sang năm hai). Cuối cùng thầy hỏi có ai muốn thi cử thì giơ tay lên. Lúc này chỉ có con và Sur Cô PQ thôi. Sau đó thầy nói thầy sẽ báo lại cho thầy hiệu

trường biết. Và trong những buổi học sau, các thầy giáo khác có cả thầy dạy môn Phật Pháp (là thầy đã hai lần nhắc con lên gặp anh Zangpo để nhận tiền khi quý cô chú chuyên cho con) cũng có hỏi trong lớp có bao nhiêu người tham gia thi, thì cũng chỉ có con với Sư Cô PQ. Những buổi học sau thì các thầy cũng cho biết bài và nội dung nào cần ôn để tham gia thi. Con và Sư Cô PQ cũng có hỏi các thầy về lịch trình thi cử thì các thầy nói đợi thông báo từ thầy hiệu trưởng.

Vào đầu tháng 4/2009, thầy hiệu trưởng họp toàn bộ các sinh viên nước ngoài lại, thông báo về ngày kết thúc năm học, chương trình và nội quy để tiếp tục học năm hai. Sang năm sau thì thầy sẽ xiết chặt lại việc học, không cho phép học viên nghỉ phép nhiều ngày để đảm bảo thời gian và nội dung học, và chương trình Tạng ngữ của trường chỉ có hai năm thôi.

Có thể sang năm 2010 trường sẽ mở lớp Pharchin (Bát Nhã). Nếu học viên học năm hai muốn học thêm một năm Tạng ngữ nữa để chuẩn bị thi tuyển vào thì có thể sang học các lớp khác và có lớp dự bị của trường. Số lượng sinh viên ngoại quốc sẽ lấy vào như sau: Ni sinh là bốn vị, Tăng là hai vị và hai cư sĩ. Khi thi sẽ có vấn đáp hỏi về căn bản Phật Giáo.

Cuối cùng, thầy nói những ai cần bằng chứng nhận thì thầy sẽ ký và cấp bằng. Lúc này có một người Đức, một người Hàn Quốc, một người Mỹ (hay Pháp), Sư Cô PQ và con giơ tay lên. Thầy Karma ghi lại danh sách. Sau đó thầy hiệu trưởng phát cho mỗi người một tờ đơn xin đăng ký tiếp tục học tiếp năm học 2009-2010 ở trường Sarah và đóng góp ý kiến cho trường.

Kết thúc buổi họp, khi ra ngoài con và Sư Cô PQ có hỏi kỹ lại thầy Karma một lần nữa về việc thi cử. Thầy nói căn cứ vào quá trình các thầy giảng dạy cho học viên, các thầy biết rõ trình độ của học viên như thế nào, nên sẽ báo lại thầy hiệu trưởng và cấp bằng. Các học viên học Tạng ngữ ở trường Sarah có đủ thành phần, tăng ni và cư sĩ nam nữ, đủ độ tuổi. Trong những buổi học về đàm thoại, các thầy thường hay hỏi học viên, sau khi học Tạng ngữ ở Sarah xong thì sẽ làm gì. Hầu hết mọi người đến học Tạng ngữ đa phần là để sau này nghe các Lama giảng Pháp và tụng đọc Kinh điển (có ông người Nhật khoảng gần 60 tuổi và một cô lớn tuổi người Indonesia). Các tăng ni và ít cư sĩ thì sau này sang các trường và các tu viện khác để tiếp tục học Phật Pháp. Một số ít cư sĩ thì sẽ làm dịch giả. Chính vì vậy mà đa số mọi người không cần bằng cấp nên không muốn tham gia thi. Mục đích của họ là học Tạng ngữ, nói và nghe cho tốt để sau này tiếp tục học Pháp. Và đa số hiện tại họ đang quan tâm đến việc thi vào lớp Pharchin năm 2010.

Cũng trong giờ học, một thầy giáo cũng có nói rằng hầu hết những học viên ngoại quốc đóng nhiều tiền và dành thời gian ở đây để học Tạng ngữ. Chính vì vậy, bản thân họ đã tự giác ra sức nỗ lực học để không uổng phí tiền bạc và thời gian của họ nên việc thi cử với họ không cần thiết [để được cấp bằng]. Vì vậy mà trường không bắt buộc họ phải tham gia thi cử mới cho học tiếp Tạng ngữ năm hai. Vì nhiều người đã học xong năm một và có nguyện vọng học tiếp năm hai, mà trong năm hai, số lượng người học tiếp không hơn mười người để mở lớp, nên trường cũng có nhận thêm một số học viên đã học từ nơi khác đến và vào học thẳng năm hai.

Về lớp Pharchin hay Bát Nhã, con chỉ nghe thầy hiệu trưởng nói “Năm 2010, có thể có lớp Pharchin.” Khi thi tuyển vào thì có vấn đáp hỏi về căn bản Phật Pháp. Con nghe thêm từ những thầy khác (như vị thầy đang dạy cho con và Sư Cô trong mùa hè

này) nói rằng chỉ cần qua khảo thí. Nếu thấy thí sinh có khả năng nói và nghe tốt thì sẽ cho vào học, nên thầy khuyên con và Sư Cô nếu muốn thi vào thì cố gắng giao tiếp và nói cho nhiều. Cần phải tìm một người bạn Tây Tạng, nói với họ rằng tôi học trong lớp hằng ngày nhưng ít giao tiếp, bạn hãy giúp cho tôi cách phát âm và giao tiếp, phát biểu được ý muốn của mình. Thầy cũng biết thời gian học trong lớp đa số là nghe các thầy giảng, giờ đàm thoại rất ít, và các sinh viên người Tây Tạng ở đây còn việc học hằng ngày của họ nữa. Chính vì vậy mà thầy nói cần tìm một người bạn Tây Tạng có lòng muốn giúp mình. Cuối cùng, thầy cũng nói thêm về năm học đầu tiên của chương trình, năm đầu này rất hay và rất quan trọng và sẽ giúp cho người học mở rộng sức suy nghĩ của mình, có tư duy rộng sau đó mới học vào Bát Nhã.

Con nghe thêm từ Sư Cô NH thông tin từ trên trường IBD (**Institute of Buddhist Dialectics*), nơi Sư Cô đang học là vào tháng 3 năm 2010 thì sẽ tổ chức thi tuyển. Thi tuyển vào có hai phần: một là thi viết đề khảo thí về văn phạm, và hai là thi vấn đáp về Phật Pháp. Chương trình học Pharchin – Bát Nhã tổng cộng là sáu năm. Năm đầu tiên là về triết học Phật Giáo. Học viên sẽ học về “Nhân minh học” (logic), “Tâm loại học” và “Nhiếp loại học”, để chuẩn bị cho mình cách thức tranh biện (như thầy dạy hè đã nói ở trên). Sang những năm sau mới bắt đầu học vào Bát Nhã. Có khi không có thời gian dạy hết, nên những phần hoặc những chương nào không đủ thời giờ để dạy thì về tự đọc thêm. Mỗi năm đều có thi kiểm tra, sau sáu năm học sẽ có bằng cấp để tiếp tục học tiếp lên (hình như là bốn năm Trung Quán). Nếu thi tuyển vào không đạt thì những người có nguyện vọng học cũng có thể học dự thính, nhưng mà sẽ không được cấp bằng. Bên cạnh đó trong quá trình học, những học viên khác sẽ không thích tranh biện với người học dự thính. Sư Cô NH nói với Sư Cô PQ không gì phải lo, nếu thi không đậu thì đi nơi khác học, ở miền Nam Ấn cũng có nhiều lớp, đừng học dự

thỉnh làm gì cho phí. Lớp mà Sư Cô NH ở IBD đang học chính là lớp Pharchin đã mở cách đây bốn năm. Vậy lớp Bát Nhã 2010 là lớp tiếp theo sau lớp của Sư Cô.

Đối với con, như quý cô chú biết sau hai năm học Tạng ngữ thì phải thỉnh ý của thầy con để tiếp tục học những gì như trước đây đã báo với Ngài. Thật lòng con nói, theo như cô PD, Sư Cô NH và Sư Cô DH (đã học xong hai năm Tạng ngữ, năm tới Sư Cô DH sẽ học lớp dự bị) nói học xong hai năm Tạng ngữ cũng chưa đủ để nói và nghe, chưa có khả năng mà thông dịch. Vì vậy mà con cũng có ý muốn học tiếp ở đây. Nhưng chỉ là năm học đầu tiên về Nhân minh học, Tâm loại học, Nhiếp loại học mà theo thầy nói là rất hay và rất quan trọng để học tiếp sau này, giống như một cái cây cần có bộ rễ vững chắc mới tiếp tục sinh trưởng tốt được. Và con nghĩ cũng là dịp để con có thể trau dồi thêm Tạng ngữ. Nhưng trước mắt vẫn chưa biết con có thi tuyển vào được hay không. Và cũng chưa biết ý kiến của Thầy con [Truslshik Rinpoche] thế nào sau hai năm học ở đây.

Lúc trước như chú ĐD có cho con biết về Tu viện Namdrolling [theo dòng truyền thừa Nyingma] ở miền Nam Ấn của Ngài Penor Rinpoche (nay Ngài đã viên tịch), con cũng nghĩ khi biết rành Tạng ngữ, nếu có đủ cơ duyên và có đủ phước, thì sẽ được học tiếp về Giáo Lý và phương pháp tu tập hành trì theo truyền thống của tu viện trong vài năm. Tại tu viện có chương trình đào tạo Khenpo. Theo như con biết thì chương trình Khenpo chỉ khoảng bảy hay tám năm học. Trong khi đó, học vị Geshe của dòng Gelug là 16 năm (học ở Dharamsala) còn ở Nam Ấn đến 19 năm. Con có hỏi một người bạn Tây Tạng đang học tại Sarah thì thầy cũng cho biết nếu học ở Namdrolling thì không phải tốn chi phí nhiều. Sư Cô NH cũng có nói vào tu viện đó học thì sinh hoạt và học tập giờ giấc đều như Tăng chúng của tu viện. Mức chi phí mỗi tăng sinh cũng chỉ hơn 30USD mỗi tháng. Các thầy dạy học tại trường Sarah và

các Sư Cô cũng nói, Nam Ấn là một môi trường tốt nhất cho những ai muốn tu và học.

Còn tu viện Mindrolling ở Dheradoon, cách Dharamsala khoảng 10 giờ đi xe bus. Ở Dheradoon này cũng có tu viện chính của Dòng Sakya của Ngài Sakya Trindzin và tu viện Drikung Kagyur của Ngài Kyabje Chetsang Rinpoche. Ở tu viện Mindrolling thì có trường Nyingma College. Trường này khi xây dựng và khánh thành có Đức Dalai Lama đến ban phước. Nhưng ở tại đây có chương trình học Khenpo hay không thì con chưa biết. Nhưng con nghĩ chi phí và sinh hoạt ở đây sẽ rất cao.

Sư Chú chụp với ngài Khandro Rinpoche tại tu viện Mindrolling 2009

Một điều quan trọng là Tu viện Mindrolling là Tổ đình của Dòng Nyingma Mindrolling trước đây tại Tây Tạng, do Đấng Tổ sư Minling Terchen (hay Mingyur Terdrag Lingpa) sáng lập, nay được xây dựng tại Ấn Độ và Dòng truyền thừa thanh tịnh này đã được duy trì hơn 300 năm với vô số những bậc thầy chứng ngộ (theo lời Ngài Khandro Rinpoche nói khi con diện kiến Ngài).

Trường này khi xây dựng và khánh thành có Đức Dalai Lama đến ban phước. Nhưng ở tại đây có chương trình học Khenpo hay không thì con chưa biết. Nhưng con nghĩ chi phí và sinh hoạt ở đây sẽ rất cao. Một điều quan trọng là Tu viện Mindrolling là Tổ đình của Dòng Nyingma Mindrolling trước đây tại Tây Tạng, do Đấng Tổ sư Minling Terchen (hay Mingyur Terdrag Lingpa) sáng lập, nay được xây dựng tại Ấn Độ và Dòng truyền thừa thanh tịnh này đã được duy trì hơn 300 năm với vô số những

bậc thầy chứng ngộ (theo lời Ngài Khandro Rinpoche nói khi con diện kiến Ngài). Và Sư Phụ của con, Đấng Trulshik Rinpoche, cũng thuộc dòng truyền thừa Mindrolling. Mỗi khi Ngài sang Ấn Độ thì luôn đến tu viện này ban Giáo Lý và truyền quán đảnh. Ngài ban Giáo Lý từ bỏ việc ăn thịt và hầu hết Tăng chúng ở đây đều thực hành theo. Hiện tại một trong ba vị trưởng lão ở tu viện này là Ngài Khenchen Rinpoche, Ngài Khandro Rinpoche (con gái Ngài Minling Trichen) và Ngài Penam Rinpoche là con trai của Ngài Lodi Gyari Rinpoche. Các Ngài vẫn thường nhắc đến Đấng Trulshik Rinpoche là bậc Đạo Sư lỗi lạc của các Ngài. Con chưa biết khi nói đến việc học tại tu viện Mindrolling thì Sư Phụ con [Trulshik Rinpoche] sẽ cho ý kiến như thế nào, nhưng con nghĩ tất cả các chi phí sinh hoạt và học tập ở đây rất cao, khó mà theo tu tập và thực hành trong thời gian dài.

Sư Chú Zangpo chụp với ngài Penam Rinpoche tại tu viện Mindrolling 2009

Vừa rồi thầy TK có đưa quý thầy đến tu viện Mindrolling học trong vài tháng. Và đoàn Phật tử người Việt cũng được các Ngài chú ý và biết đến, con thì cũng chỉ gặp Ngài Penam Rinpoche cũng chỉ vài ba lần ở đây, chỉ trong vài ngày ngắn ngủi nên con cũng không có quen ai tại tu viện.

Hiện tại con không thể liên lạc được với Sư Phụ của con để thỉnh ý của Ngài. Trong mùa hè khoảng hai tháng rưỡi này, con và Sư Cô PQ không chỉ học một tuần có một ngày, mà vị thầy dạy hè đã đồng ý dạy cho con và Sư Cô mỗi ngày một giờ từ 7g30 đến 8g30 sáng, có khi đến hơn 9 giờ (Chủ nhật thì lên Mc Leod Ganj nghe giảng pháp vào buổi sáng, và chiều thì hỏi bài ở Sư Cô NH). Chính thầy dạy hè có lời khuyên

cho con và Sư Cô PQ tìm người giao tiếp để chuẩn bị thi vào lớp Pharchin. Gia đình cha mẹ và người thân của thầy đều ở tại Nepal. Thầy nói mọi người tu tập theo truyền thống Nyingma và Kagyu, riêng chỉ có mình thầy thì lại học và tu tập ở tu viện Trepung của dòng Gelug hơn 20 năm. Thầy có học vị Geshe và đang làm việc tại trường Sarah. Con có suy nghĩ sẽ trình bày ý kiến với thầy và xem thầy có thể giúp con tìm hiểu thông tin và tin tức của Sư Phụ con thông qua gia đình của thầy ở Nepal được hay không, nhưng con chưa dám.

Con xin báo tin việc học hè hiện giờ và những suy nghĩ cho những năm học tiếp theo. Qua mail sau con sẽ gửi thư tổng kết qua một năm học ở đây đến quý cô chú, xin ý kiến từ quý cô chú.

Sư Chú Zangpo

(hết trích đoạn)